

Erica Bjärsved
Ekonomichef

Till kommunstyrelsen

Yttrande över SOU 2024:50, Nätt och jämnt - Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar yttrande daterat 2024-09-18 som sitt eget.

Sammanfattning av ärendet

En parlamentarisk kommitté har gjort en översyn av det kommunalekonomiska utjämningsystemet och LSS-utjämningsen. Kommittén har lämnat ett betänkande till regeringen, som nu har remitterats till ett flertal remissinstanser. Kommunen har beretts tillfälle att yttra sig.

Beskrivning av ärendet

Regeringen beslutade den 28 april 2022 att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppdrag att göra en bred översyn av det kommunalekonomiska utjämningsystemet och LSS-utjämningsen. I uppdraget ingick även att se över vilka riktade statsbidrag som kan inordnas i det generella statsbidraget samt att lämna förslag på åtgärder för att motverka höga och stigande skattesatser i kommuner och regioner.

Den 2 juli överlämnade utjämningskommittén sitt betänkande. Förändringarna föreslås införas från och med 1 januari 2026 med en införandeperiod på tre till fem år. Samtliga kommuner har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på utredningen senast den 8 november 2024.

Den kommungrupp som i genomsnitt påverkas mest negativt av utredningens förslag är pendlingskommun nära storstad. Största positiva förändringen per invånare i genomsnitt har kommungruppen pendlingskommun nära mindre tätort. Stenungsunds kommun tillhör kommungruppen pendlingskommun nära storstad.

De mest väsentliga förändringarna för Stenungsunds kommun avser effekterna av förändringen av systemet för kostnadsutjämningsen samt inkomstutjämningsen. Även förändringarna av LSS-utjämningsen har en påverkan.

I korthet fungerar kostnadsutjämningsen på ett sådant sätt att standardkostnader beräknas som varje kommun borde ha för att tillhandahålla en viss nivå av tjänster. Dessa standardkostnader baseras på faktorer som exempelvis demografi och geografiska förhållanden.

När dessa standardkostnader är fastställda jämförs de med rikets genomsnittskostnad. Kommuner som har högre standardkostnader än rikets genomsnittskostnad får ett bidrag för att täcka mellanskillnaden, medan kommuner med lägre standardkostnader betalar en avgift. Jämfört med dagens modell för kostnadsutjämningsen innebär förslaget ett förändrat utfall på - 972 kronor per invånare för Stenungsunds kommun, varav den största förändringen avser grundskolan. Bakgrunden till förändringarna avseende grundskolan är nya modeller för beräkning av gleshet och införande av socioekonomisk faktor.

Vad gäller inkomstutjämningsen ökar kommunens ersättning med 549 kronor per invånare, vilket beror på att den garanterade skattekraften ökar från 115% av riksgenomsnittet till 116%.

Under införandetiden kommer ett införandebidrag att betalas ut till kommunen.

Förslag till yttrande

I förslag till yttrande framförs sammanfattningsvis följande:

- Stenungsunds kommun ställer sig positiv till ekonomisk utjämningsen mellan kommuner, då det bidrar till att minska skatteskillnader och främjar utveckling. I betänkandet framgår dock ingen förväntan om, eller beräkning av, effekter. Således kan förslagen bidra mer till att bevara befintliga strukturer än att skapa incitament för utveckling.
- Förslagen om riktade statsbidrag bedöms vara positiva, men fler riktade statsbidrag bör inordnas det generella statsbidraget.
- Stenungsunds kommun ställer sig positiv till förslagen gällande LSS-utjämningsen. För att förhindra kostnadsdrivande administration bör dock mätning av LSS-insatser ske endast vid ett tillfälle per år.

Ekonomisk bedömning

För Stenungsunds kommun innebär kommitténs samlade förslag en ökad kostnad efter införandebidrag på 1 009 kronor per invånare jämfört med idag, dvs 28,1 mnkr över införandeperioden. Till följd av införandebidrag ökar kostnaderna med endast 8,8 mnkr år 1. Stenungsund erhåller införandebidrag i 3 år.

Inom LSS-utjämningsen beräknas effekten för Stenungsunds kommun bli en ökad utjämningsavgift med ca 2,4 mnkr första införandeåret till att år 3 bli en lägre kostnad med 1,4 mnkr.

Den samlade ekonomiska effekten beräknas bli en ökad kostnad på 26,7 mnkr när modellen är helt genomförd.

Barnkonsekvensanalys

Ärendet har ingen direkt påverkan på barn.

Bedömning utifrån Agenda 2030

De globala målen i Agenda 2030 berörs inte direkt av ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-09-30

Yttrande 2024-09-18

Remissmissiv 2024-07-11

SOU 2024:50 Nätt och jämnt, del 1

SOU 2024:50 Nätt och jämnt, del 2 (bilagor)

STENUNGSUNDS KOMMUN

Sektor stödfunktioner

Maria Jonsson
Kommundirektör

Erica Bjärsved
Ekonomichef

Beslut skickas till

fi.remissvar@regeringskansliet.se *med kopia till* fi.ofa.k.remiss@regeringskansliet.se (ange Fi2024/01521 i ämnesraden).